

Spis treści

W Księdze piszą.....	5
MAREK BOJARSKI, <i>Laudatio</i>	7
Wstęp.....	9
Wykaz publikacji naukowych Profesor Krystyny Sawickiej.....	15
Recenzja.....	29
Wykaz skrótów.....	33
Zasady i instrumenty prawne systemu finansowego jednostek samorządu terytorialnego 37	
TERESA DĘBOWSKA-ROMANOWSKA, Dylematy związane z gwarancyjnym charakterem art. 167 Konstytucji dla finansów samorządowych.....	39
1. Miejsce art. 167 w regulacjach ustrojowych RP i skutki stąd wynikające dla określenia charakteru prawnego tegoż artykułu.....	39
2. Analiza budowy art. 167 i relacji zachodzących pomiędzy poszczególnymi ustępami.....	42
JERZY MAŁECKI, Finanse gmin a Krajowy Sejmik Samorządu Terytorialnego w Poznaniu	51
EUGENIUSZ RUŚKOWSKI, Rola nauki w kształtowaniu systemu finansowania samorządu terytorialnego.....	60
1. Wprowadzenie.....	60
2. Uwagi w sprawie gruntownej reformy samorządu terytorialnego.....	61
3. Nauki finansowe a nowy system finansowania samorządu terytorialnego.....	64
4. Inne formy wpływu nauki na finansowanie samorządu terytorialnego.....	66
5. Podsumowanie.....	67
KRYSTYNA PIOTROWSKA-MARCZAK, Konsekwencje zróżnicowania zadań i dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego poszczególnych szczebli.....	68
1. Wstęp.....	68
2. Podział zadań między szczeblami jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.....	69
3. Struktura dochodów własnych poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego	72
4. Konsekwencje zróżnicowania struktury dochodów własnych na realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego trzech szczebli.....	77
MARIA JASTRZĘBSKA, Udział finansów samorządowych w systemie finansów publicznych w okresie 25-lecia funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce.....	79

1. Wstęp.....	79
2. Decentralizacja finansów publicznych	80
3. Udział podsektora samorządowego w dochodach, wydatkach i zadłużeniu sektora finansów publicznych.....	83
4. Podsumowanie	88
ZBIGNIEW OFIARSKI, Prawne gwarancje dotyczące kształtowania odpowiedniej wysokości dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zleconych ustawami zadań z zakresu administracji rządowej	
1. Uwagi wprowadzające.....	91
2. Wybrane aspekty planowania dotacji dla JST na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych w drodze ustaw.....	94
3. Standardy ustawowe dotyczące określania wysokości oraz terminów przekazywania dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	98
4. Obowiązek zwrotu niewykorzystanych dotacji celowych przez JST na zlecone ustawami zadania z zakresu administracji rządowej.....	103
5. Uwagi końcowe.....	104
ELŻBIETA CHOJNA-DUCH, Stabilność sektora finansów publicznych a zasada samodzielności jednostek samorządu terytorialnego.....	
1. Reguły fiskalne jako forma wzmocnienia stabilności fiskalnej państwa i samorządu terytorialnego	107
2. Limity deficytu i długu publicznego w Polsce a zasada samodzielności jednostek samorządu terytorialnego	114
3. Podsumowanie	121
BEATA KUCIA-GUŚCIORA, Wybrane instrumenty oddziaływania ministra właściwego do spraw finansów publicznych na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego	
1. Uwagi wprowadzające.....	123
2. Instrumenty oddziaływania w obszarze długu publicznego.....	126
3. Instrumenty oddziaływania w obszarze subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego	130
4. Podsumowanie	137
JANUSZ STANKIEWICZ, Formy organizacyjne realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego – tendencje zmian	
1. Wprowadzenie.....	138
2. Formy jednostek organizacyjnych sektora finansów publicznych przewidziane ustawami o finansach publicznych.....	140
3. Inne formy prowadzenia gospodarki komunalnej oraz realizacji zadań poza sferą użyteczności publicznej	145
4. Praktyka przekształceń i prywatyzacji mienia komunalnego	146
5. Podsumowanie	152
ELŻBIETA FERET, Status prawno-finansowy związków metropolitalnych.....	
1. Uwagi wstępne	153
2. Pojęcia bliskoznaczne pojęciu związku metropolitalnego	154
3. Geneza powstania pierwszych związków metropolitalnych oraz zasady finansowania działalności koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.....	155
4. Obowiązujące rozwiązania prawne statuujące związki gmin i związki powiatów a związki metropolitalne	160

5. Finansowanie związków międzygminnych i związku powiatów (związku powiatowo-gminnego) a związków metropolitalnych	165
6. Podsumowanie	168
JADWIGA GLUMIŃSKA-PAWLIC, DANUTA KAMIŃSKA, Pozycja prawna i faktyczna skarbnika gminy.....	
1. Wprowadzenie.....	170
2. Prawa i obowiązki skarbnika gminy	171
3. Relacje skarbnika z organem wykonawczym i jego zastępcami	177
4. Skarbnik jako podmiot kierujący pionem finansowym w urzędzie gminy	179
5. Dodatkowe ograniczenia wynikające z pełnienia funkcji skarbnika.....	181
6. Podsumowanie	182
JOANNA RADZIEJA, Status prawny rzecznika dyscypliny finansów publicznych – wybrane zagadnienia	
1. Umieszczenie rzecznika dyscypliny finansów publicznych w strukturze organów właściwych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	183
2. Powoływania i odwoływania rzecznika dyscypliny finansów publicznych.....	186
3. Pozycja rzecznika w ramach struktury organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela	188
4. Uprawnienia rzecznika dyscypliny w stosunku do zastępcy	193
5. Wyłączenie rzecznika od udziału w sprawie	194
6. Podsumowanie	197
ROBERT MUSIAŁKIEWICZ, Charakter prawny uchwał jednostek samorządu terytorialnego w sprawie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	
1. Wprowadzenie.....	199
2. Uchwała w sprawie rocznego programu współpracy jako akt prawa miejscowego	200
3. Procedura uchwalenia rocznego programu współpracy.....	204
4. Termin uchwalenia rocznego programu współpracy	205
5. Zakres przedmiotowy rocznego programu współpracy	207
6. Środki finansowe na realizację programów współpracy.....	209
7. Uwagi końcowe.....	210
Dochody i przychody jednostek samorządu terytorialnego	211
PRZEMYSŁAW PEST, Dochody jednostek samorządu terytorialnego w projektach Konstytucji RP oraz w pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego (1993–1997) 213	
1. Wprowadzenie.....	213
2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w projektach Konstytucji RP	215
3. Dochody jednostek samorządu w pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego.....	218
4. Podsumowanie	224
MAŁGORZATA OFIARSKA, Źródła dochodów i przychodów związków metropolitalnych.225	
1. Koncepcje „metropolitalne” poprzedzające instytucję związków metropolitalnych w Polsce.....	225
2. Projektowane źródła dochodów powiatu metropolitalnego	229
3. Wybrane zagadnienia finansowoprawne w ustawie o związkach metropolitalnych.....	231
4. Dochody związków metropolitalnych	234
5. Przychody związków metropolitalnych – wybrane aspekty	237

6. Uwagi końcowe	241
IRENA CZAJA-HLINIAK, Wybrane daniny publiczne jako dochody własne budżetu gminy	243
WANDA WÓJTOWICZ, Perspektywy uproszczonego opodatkowania rolnictwa	254
ELŻBIETA KORNBURGER-SOKOŁOWSKA, Zakres przedmiotowy podatku od nieruchomości – problemy opodatkowania budowli	259
ANDRZEJ HUCHLA, Opodatkowanie majątku przedsiębiorstw w Polsce	266
1. Podatki majątkowe	266
2. Opodatkowanie majątku obrotowego	268
3. Opodatkowanie majątku trwałego	270
4. Opodatkowanie funduszu płac	272
5. Opodatkowanie nieruchomości	275
6. Uwagi końcowe	276
KATARZYNA KOPYŚCIAŃSKA, Opodatkowanie nieruchomości mieszkalnych w Belgii	279
1. Wstęp	279
2. Model opodatkowania nieruchomości w Belgii	280
3. Reformy opodatkowania nieruchomości we Flandrii	283
4. Reforma podatku od nieruchomości w Antwerpii	285
5. Podstawa opodatkowania a wartości katastralne	287
6. Podsumowanie	289
JACEK WANTOCH-REKOWSKI, O opłacie reklamowej	290
1. Wprowadzenie	290
2. <i>Ratio legis</i> wprowadzenia opłaty reklamowej	291
3. Warunki umożliwiające wprowadzenie opłaty reklamowej	293
4. Podmioty, przedmiot i stawki w opłacie reklamowej	295
4. Podsumowanie	297
ANDRZEJ GORGOL, Prywatyzacja jako źródło środków publicznych budżetów samorządowych	298
1. Uwagi wstępne	298
2. Prywatyzacja w ujęciu prawnofinansowym	301
3. Fiskalne znaczenie środków budżetów samorządowych z prywatyzacji	309
4. Podsumowanie	312
WITOLD SROKOSZ, RAFAŁ KOWALCZYK, Charakter prawny umów wsparcia	314
1. Wprowadzenie	314
2. Charakter zobowiązaniowy umów wsparcia	316
3. Zaliczanie umów wsparcia do tytułów dłużnych	316
4. Umowy wsparcia, jako gwarancja w rozumieniu ustawy o finansach publicznych	320
5. Wnioski	325
PATRYCJA ZAWADZKA, Zaciąganie kredytów i pożyczek przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle działalności regionalnych izb obrachunkowych	326
1. Uwagi wprowadzające	326
2. Zakres przedmiotowy nadzoru Regionalnych Izb Obrachunkowych	327
3. Działalność opiniodawcza	329

4. Podstawy prawne zaciągania zobowiązań finansowych	332
5. Rozbieżności definicyjne między kredytem a pożyczką	333
6. Analiza decyzji nadzorczych z lat 2011–2015	335
7. Wnioski	339
Zagadnienia wydatków jednostek samorządu terytorialnego	341
ANDRZEJ BORODO, Procedury w zakresie wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego – wybrane aspekty prawne	343
1. Przedmiot i cel opracowania	343
2. Procedury związane z wydatkami JST na zamówienia publiczne	345
3. Procedury związane z dotacjami z budżetu JST	346
4. Niektóre procedury dotyczące wydatków JST wynikające z innych ustaw	349
5. Podsumowanie	351
BARBARA ADAMIAK, Koszty ładu przestrzennego gminy	353
1. Uwagi ogólne	353
2. Ład przestrzenny zadaniem własnym gminy	354
3. Zasady pokrywania kosztów procedury ładu przestrzennego gminy	356
4. Koszty przyjętego ładu przestrzennego gminy	360
5. Uwagi końcowe	362
PAWEŁ LENIO, Budżet jednostki samorządu terytorialnego jako źródło finansowania gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej	363
1. Wprowadzenie	363
2. Rola jednostek samorządu terytorialnego w finansowaniu ochrony zdrowia	364
3. Zakres i zasady finansowania świadczeń zdrowotnych z budżetów samorządowych	366
4. Wnioski	373
MICHAŁ STAWIŃSKI, Zasada roczności budżetu jednostki samorządu terytorialnego a finansowanie zamówień publicznych	375
1. Wstęp	375
2. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego i planowanie zamówień publicznych	376
3. Wydatki niewygasające	380
4. Podsumowanie	384
JOLANTA SZOŁNO-KOGUC, Jednostka samorządu terytorialnego jako podatnik VAT	386
1. Wprowadzenie	386
2. Podstawowe pojęcie podatnika VAT	387
3. Organy władzy publicznej jako podatnicy podatku od towarów i usług	389
4. Samorządowe jednostki organizacyjne jako podatnicy VAT w stanie prawnym obowiązującym do końca 2015 roku	392
5. Znaczenie wyroku TSUE z 29 września 2015 roku w sprawie C-276/14	394
6. Centralizacja rozliczeń VAT w jednostce samorządu terytorialnego	395
7. Podsumowanie	397
Legislacja i stanowienie polskiego prawa podatkowego	399
BOGUMIŁ BRZEZIŃSKI, Prawo podatkowe w świetle ogólnej teorii prawa – zadanie do odrobienia	401

ANDRZEJ GOMUŁOWICZ, Wartość prawa a sędzia	411
1. Wprowadzenie.....	411
2. Sędziowska korekta aksjologiczna prawa stanowionego.....	413
3. Wnioski	418
MAREK MAZURKIEWICZ, Konstytucyjny obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych a „wolność unikania opodatkowania” w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.....	419
DOMINIK MACZYŃSKI, Wpływ orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na regulacje z zakresu opodatkowania dochodów z nieujawnionych źródeł przychodów lub niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach	430
1. Wprowadzenie.....	430
2. Wady legislacyjne stwierdzone w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego i postulaty dokonania zmian	433
3. Nowelizacja ustaw podatkowych w zakresie objętym analizowanymi wyrokami.....	435
4. Ocena zgodności z Konstytucją RP nowych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz Ordynacji podatkowej w kontekście wyroków TK.....	438
5. Podsumowanie	440
CYPRIAN GOLDA, Obowiązek spełniania świadczeń podatkowych a prawo do optymalizacji obciążeń podatkowych.....	443
1. Wprowadzenie.....	443
2. Konstytucyjna zasada powszechności opodatkowania	444
3. Zmniejszenie ciężaru podatkowego oraz jego formy.....	451
4. Unikanie opodatkowania a uchylanie się od opodatkowania.....	455
5. Unikanie opodatkowania a planowanie podatkowe (optymalizacja podatkowa).....	457
6. Podsumowanie	459
EUGENIA FOJCIK-MASTALSKA, RYSZARD MASTALSKI, Elastyczność stosowania prawa podatkowego	462
PAWEŁ BORSZOWSKI, Pomiedzy elastycznością przepisów prawa podatkowego a definicjami legalnymi.....	473
1. Uwagi ogólne	473
2. Elastyczność przepisów prawa podatkowego a poziom szczegółowości rozwiązań normatywnych.....	476
3. Elastyczność przepisów prawa podatkowego a wprowadzanie definicji legalnych w prawie podatkowym.....	479
4. Podsumowanie	482
DOBROŚLAWA ANTONÓW, Pojęcie opłaty w polskim języku prawnym.....	483
1. Wprowadzenie.....	483
2. Uzasadnienie badań nad pojęciem opłaty w polskim języku prawnym.....	485
3. Opłaty prywatne pobierane w wysokości kształtowanej przez rynek	486
4. Opłaty prywatne pobierane w wysokości regulowanej przez prawo	487
5. Opłata publiczna ustalana w wyniku przetargu	488
6. Opłaty o charakterze represyjnym	489
7. Opłata o charakterze sankcyjnym (kara pieniężna)	490
8. Opłata stanowiąca zwrot kosztów	491

9. Opłaty za usługi podmiotów publicznych.....	492
10. Opłaty administracyjne (za czynności urzędowe)	494
11. Opłaty będące dopłatami	494
12. Opłaty będące podatkami	495
13. Inne opłaty.....	496
14. Wnioski podsumowujące.....	497
MAREK ZDEBEL, Zaległość podatkowa w świetle przepisów ordynacji podatkowej – po- jęcie i konstrukcja prawna.....	499
ADAM NITA, Przedawnienie wymiaru podatku w toku instancji.....	512
1. Wprowadzenie.....	512
2. Istota przedawnienia w prawie podatkowym.....	513
3. Istota orzekania w drugiej instancji i jej wpływ na przedawnienie wymiaru.....	517
4. Wnioski końcowe.....	522
WŁODZIMIERZ NYKIEL, MICHAŁ WILK, Zasady określania wysokości kosztów uzyska- nia przychodów z tytułu objęcia udziałów (akcji) w zamian za aport w postaci udziałów (akcji) w spółce kapitałowej powstałej z przekształcenia spółki osobowej w podatkowo- chodowym od osób fizycznych.....	523
1. Uwagi wstępne	524
2. Charakter prawny przekształcenia spółki osobowej w spółkę kapitałową.....	527
3. Wnioski	529
ARTUR HALASZ, Konsekwencje podatkowe w podatku od towarów i usług obrotu złotem dewizowym.....	531
1. Wprowadzenie.....	531
2. Kwalifikacja złota dewizowego, jako złota inwestycyjnego	533
3. Obrót złotem dewizowym a podatek od towarów i usług.....	538
4. Wnioski	542
Miscellanea.....	545
URSZULA KALINA-PRASZNIC, Spór o charakter składki emerytalnej.....	547
MAREK KOPYŚCIAŃSKI, Rynek pieniężny i kapitałowy jako konwencjonalne segmenty rynku finansowego.....	557
1. Pojęcie i założenia funkcjonowania rynku finansowego	557
2. Rynek pieniężny	562
3. Rynek kapitałowy.....	565
JERZY SUPERNAT, System kontroli finansów samorządowych w Irlandii.....	570
WIESŁAWA MIEMIEC, MARCIN MIEMIEC, Administracja podatkowa w Republice Fe- deralnej Niemiec	579